

ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ ЯК ПОКАЗНИК «ЦІНИ» БОЙОВИХ ДІЙ

Орловський Максим Анатолійович

студент II курсу

*Фаховий коледж Міжнародного гуманітарного університету
м. Одеса, Україна*

Військовополонені є невід'ємною складовою збройних конфліктів, відображаючи як людські втрати, так і моральні та матеріальні витрати війни. Їхня кількість, умови утримання та вплив на суспільство можуть слугувати індикатором «ціни» бойових дій.

Військовополонені – особи, які під час воєнного конфлікту потрапили під владу противника. Вони мають право на особливий захист відповідно до міжнародного гуманітарного права.

До них належать:

- військовослужбовці регулярних збройних сил;
- учасники добровольчих загонів, що входять до складу збройних сил;
- цивільні особи, які беруть участь у воєнних діях, якщо вони відповідають критеріям комбатантів.

Правовий статус військовополонених визначається нормами міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевськими конвенціями 1949 року. Ці документи встановлюють права та обов'язки військовополонених, а також обов'язки держав щодо їхнього захисту.

Кількість військовополонених може відображати масштаби та інтенсивність бойових дій. Збільшення числа полонених свідчить про активізацію бойових зіткнень та значні втрати з обох сторін конфлікту. Наприклад, під час активних фаз конфліктів кількість військовополонених може різко зростати, що вказує на високу інтенсивність бойових дій.

Так, перебування в полоні може зумовити сильні стресові фактори, які можуть призвести до розвитку різних психічних розладів, таких як:

посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), депресія та тривожні розлади.

Дослідження показують, що військовослужбовці, які зазнали бойових травм, мають підвищений ризик розвитку негативних психічних станів.

Крім того, сімейні проблеми та труднощі адаптації до цивільного або воєнного життя після повернення з полону можуть погіршувати психологічний стан колишніх полонених, що вимагає комплексного підходу до їхньої реабілітації.

Щодо фінансової сторони, утримання військовополонених згідно міжнародним нормам і стандартам вимагає значних ресурсів від держави: забезпечення житлом, харчуванням, медичною допомогою та дотримання міжнародних норм. Це створює додаткове навантаження на економіку країни. Крім того, сім'ї військовополонених стикаються з психологічними та фінансовими труднощами, що впливає на соціальну стабільність.

Переходячи вже до найважливішої частини, згідно з Женевськими конвенціями про поводження з військовополоненими, держави зобов'язані гуманно поводитися з військовополоненими, забезпечувати їхні основні потреби та права. Порушення цих норм можуть призвести до міжнародних санкцій та погіршення репутації держави на міжнародній арені.

Основні статті, що зазначають поводження з військовополоненими:

Стаття 13 Женевської Конвенції — яка встановлює, що з військовополоненими необхідно завжди гуманно поводитися.

Статті 15, 30 Конвенції — закріплюють, що всі військовополонені на належну медичну допомогу та умови тримання.

Стаття 18 — гарантує військовополоненим право на залишення особистих речей, в тому числі медикаментів, особистих документів та навіть відмітних знаків й знаки державної належності, нагороди та предмети, які мають насамперед особисту або суб'єктивну цінність.

Стаття 26 — про харчування військовополонених, зазначається, що воно має бути якісним, достатнім та різноманітним. Харчування має бути таким, щоб запобігати втраті ваги або розвитку недостатності харчування. Також військовополонених забезпечують питною водою у достатній кількості.

Отже, Військовополонені є важливим показником “ціни” бойових дій, відображаючи як прямі втрати, так і непрямі наслідки військових конфліктів. Їхня кількість та умови утримання впливають на економічну, соціальну та політичну сфери держави, оскільки є необхідність та зобов'язання дотримання міжнародних норм та пошуку шляхів мирного врегулювання конфліктів.

Література:

1. ВРУ, Законодавство України; Женевська конвенція про поводження з військовополоненими. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#o84
2. Н. Ф. Діник «Вплив сімейних проблем на психологічний стан військовослужбовців під час АТО». URL: https://sppstudios.com.ua/web/uploads/pdf/134-Article%20Text-265-1-10-20200707.pdf?utm_source=chatgpt.com
3. Stempfords «Права військовополонених за міжнародним правом». URL: https://stempfords.com.ua/viiskove-pravo-ta-mobilizatsiia/prava-vijskovopolonenyh-za-mizhnarodnym-pravom/?utm_source=chatgpt.com
4. Кокун О.М. «Особливості вияву негативних психічних станів у військовослужбовців, які отримали бойові фізичні та психічні травми». URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/704979/1/Kokun_16.pdf?utm_source=chatgpt.com
5. Правове регулювання статусу військовополонених відповідно до норм міжнародного гуманітарного права: історична та сучасна ретроспектива. URL: https://science.lpnu.ua/uk/law/vsi-vypusky/volume-10-number-4-40-2023/pravove-regulyuvannya-statusu-viyskovopolonenyh?utm_source=chatgpt.com